

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ № 3

**КАФЕДРА ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Галузь знань 26 Цивільна безпека
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність
Шифр за ОПП: ОК 14

Мова навчання: українська

Кропивницький – 2024

Розробник:
ГАБОРЕЦЬ Ольга, доцент кафедри
оперативно-розшукової діяльності та
інформаційної безпеки факультету № 3
ДонДУВС, доктор філософії, доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету № 3 ДонДУВС
Протокол № 15 від «24» липня 2024 року

Завідувач кафедри  **Артур ВОЛОБОЄВ**

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
Правоохоронна діяльність

Гарант ОПП  **Артем САХНО**

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Рік підготовки:	1-й	1-й
Семестр:	2-й	2-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3 / 90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	20 годин	6 годин
Семінарські:	20 годин	4 години
Практичні:		
Самостійна робота:	50 годин	80 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	екзамен	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:1	1:8

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих професіоналів та професіоналок правоохоронної діяльності для реалізації завдань правоохоронних органів України, здатних володіти системою глибоких теоретичних знань і практичних навичок у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності, необхідних для збору, оцінки, упорядкування, інтерпретації та візуалізації даних, прогнозування кримінальних загроз та прийняття управлінських рішень; розв'язувати складні аналітичні задачі в умовах невизначеності, застосовувати сучасні стандарти, методи та програмне забезпечення кримінального аналізу, у тому числі інструменти штучного інтелекту, а також забезпечувати аналітичний супровід розслідування кримінальних правопорушень та оперативно-розшукової діяльності.

Завдання: формування теоретичного розуміння кримінального аналізу як складової кримінальної розвідки та аналітично керованої правоохоронної діяльності, його принципів, методології та ролі у розслідуванні кримінальних правопорушень; опанування процесу кримінального аналізу – від збору, оцінки надійності та достовірності інформації до її впорядкування, логічного обґрунтування, висування і перевірки аналітичних гіпотез; засвоєння сучасних методів аналітичної роботи, включаючи аналіз зв'язків, потоків, подій, телефонних з'єднань, соціальних мереж, побудову схем взаємозв'язків та асоціативних матриць; розвиток навичок використання спеціалізованих інформаційних систем і програмного забезпечення, зокрема IBM i2 Analyst's Notebook, інструментів візуалізації, імпорту даних та підготовки аналітичних звітів; формування вміння аналізувати криміногенну обстановку, оцінювати загрози, прогнозувати дії правопорушників, моделювати ризики та обґрунтовувати варіанти управлінських рішень у правоохоронній діяльності; розвиток спроможності використовувати інноваційні технології, включаючи штучний інтелект, автоматизовані системи пошуку інформації та інструменти прогнозової аналітики.

1.3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна є вихідною. Компетентності, сформовані під час її вивчення в подальшому будуть використовуватися під час опанування окремих вибірових освітніх компонентів та під час здобуття освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 9	ПРН 13	ПРН 16	ПРН 19	ПРН 21
Знати сутність кримінального аналізу, його роль у правоохоронній діяльності, володіє основами аналітичної розвідки, принципами збирання, оцінки та класифікації інформації	+	+		+			
Знати методи кримінального аналізу: аналіз зв'язків, подій, потоків, телефонних з'єднань та соціальних мереж; уміє будувати асоціативні матриці, схеми дій і взаємозв'язків					+	+	+
Вміти здійснювати збір, оцінку, упорядкування та логічне обґрунтування даних; перевіряти достовірність джерел, формувати аналітичні гіпотези та оцінювати їх обґрунтованість		+		+	+		
Вміти упевнено використовувати спеціалізоване програмне забезпечення кримінального аналізу для імпорту, обробки,			+		+		+

структурування та візуалізації даних, побудови схем та формування звітів							
Вміти аналізувати криміногенну обстановку, визначати загрози, оцінювати поведінку фігурантів, прогнозувати розвиток кримінальних подій, формувати рекомендації щодо запобігання злочинам		+				+	+
Вміти застосовувати інноваційні технології кримінального аналізу, включаючи інструменти штучного інтелекту, моделювати ризики та пропонувати обґрунтовані управлінські рішення в умовах невизначеності	+					+	+

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	у тому числі					у тому числі				
	усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота	усього	лекції	семінарські	практичні	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема 1. Правоохоронна діяльність, керована аналітичною розвідкою.	18	4	4	10		20	2	2		16
Тема 2. Кримінальний аналіз: складові процесу (збір, оцінка, упорядкування даних, логічне обґрунтування).	18	4	4	10		24	2	2		20
Тема 3. Методологія кримінального аналізу: стандарти та методи, аналіз зв'язків, потоків,	26	6	6	14		22	2			20

подій, телефонних зв'язків, соціальних мереж.										
Тема 4. Програмне забезпечення IBM i2 Analyst's Notebook та його використання у кримінальному аналізі.	28	6	6	16		24				24
Усього годин	90	20	20		50	90	6		4	80

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Правоохоронна діяльність, керована аналітичною розвідкою. Сутність та теоретичне осмислення феномена «аналітика». Значення аналітики для розслідування кримінальних правопорушень. Співвідношення понять «інформація» і «розвідувальна інформація». Інформаційно-аналітичні можливості та загрози ефективності правоохоронної діяльності в сучасному суспільстві. Історичні аспекти становлення аналітичної розвідки в правоохоронній діяльності в Україні та її змістовне наповнення. Інтеграція кримінального аналізу та кримінальної розвідки в правоохоронній діяльності. Сучасні моделі правоохоронної діяльності. Змістова характеристика правоохоронної діяльності, керованої аналітичною розвідкою. Рівні аналітичної розвідувальної діяльності. Фундаментальні права, принципи та зміст основних елементів у системі аналітичної розвідки.

Тема 2. Кримінальний аналіз: складові процесу (збір, оцінка, упорядкування даних, логічне обґрунтування). Поняття та сутність кримінального аналізу. Мета, принципи, критерії кримінального аналізу. Суб'єкти та об'єкти кримінального аналізу. Джерела отримання інформації. Оцінка даних. Надійність джерела отримання інформації. Достовірність даних отриманих слідчим. Упорядкування даних для подальшого аналізу. Логічне обґрунтування, висунення гіпотез та її перевірка. Система кримінального аналізу та класифікація його структурних елементів. Етапи кримінального аналізу. Тактика застосування кримінального аналізу. Загальна характеристика сучасних методів кримінального аналізу.

Тема 3. Методологія кримінального аналізу: стандарти та методи, аналіз зв'язків, потоків, подій, телефонних зв'язків, соціальних мереж. Правила проведення аналізу зв'язків фігурантів кримінального провадження.

Правила побудови асоціативних матриць. Кодифікація матриці зв'язків. Визначення основних акцентів схеми. Побудова схеми зв'язків. Взаємодія різних дій. Значення схем взаємозв'язків. Порядок складання схем взаємозв'язків. Систематичний підхід до розробки схеми дій. Розробка схеми дій. Алгоритм складання схем подій. Компоненти схеми подій. Значення схеми подій під час досудового розслідування кримінальних правопорушень. Аналіз телефонних зв'язків. Використання матриці для аналізу телефонних зв'язків.

Тема 4. Програмне забезпечення IBM i2 Analyst's Notebook та його використання у кримінальному аналізі. Загальна характеристика i2 analyst's notebook (i2 ANB). Доповнення об'єктів на схему. Використання дати та часу в analyst's notebook. Зображення ліній зав'язків між об'єктами схеми. Використання атрибутів. Картки. Складання легенди. Імпорт. Розташування об'єктів схеми. Робота зі схемою. Створення звіту.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання (розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, інструктаж);
- наочні методи навчання (демонстрація аналітичних схем, матриць, діаграм, візуалізацій із використанням спеціалізованого програмного забезпечення);
- практичні методи навчання (виконання аналітичних завдань, моделювання ситуацій, робота з даними, складання схем взаємозв'язків і схем подій);
- проблемно-пошукові методи навчання (аналіз реальних кейсів, формування аналітичних гіпотез, вирішення кримінально-аналітичних задач підвищеної складності);
- активні методи навчання (інтерактивні вправи, тренінг з використанням IBM i2 Analyst's Notebook, колективне опрацювання інформації)..

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

для денної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	40	20	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переведу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 8 =$$

для заочної форми навчання

	Поточний контроль		Підсумковий контроль
	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота	Залік/екзамен
	20	40	40
Всього за навчальну дисципліну	100		

Для переведу оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

$$AP = \frac{\text{сума всіх отриманих оцінок за аудиторну роботу}}{\text{кількість аудиторних занять за семестр за аудиторну роботу}} * 4 =$$

При оцінюванні заліку/екзамену застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але

допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському чи практичному занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82-89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75-81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67-74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60-66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35-59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу/здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач/здобувачка вищої освіти повинен/повинна повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Аналіз інформації за методами Анасара при розслідуванні легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, корупції та інших злочинів. Матеріали тренінгу UNODC. 2015.
2. Бабенко А. М., Заєць О. М., Некрасов В. А., Ісмайлов К. Ю., Пефтієв Д. О. Основи кримінального аналізу : підручник. Одеса, 2019. 272 с.
3. Ковальова О. В. Інформаційне забезпечення професійної діяльності : навчальний посібник. Маріуполь : ДонДУВС, 2021. 310 с.
4. Користін О. Є., Албул С. В., Холостенко А. В. Основи кримінального аналізу : посібник з елементами тренінгу. Одеса : ОДУВС, 2016. 114 с.
5. Користін О. Є. Довідник керівника поліції – поліцейська діяльність, керована розвідувальною аналітикою: навчальний посібник. Київ: «Видавництво Людмила», 2019. 120 с.
6. Федчак І. А. Основи кримінального аналізу: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 288 с.

Додаткові

1. Lysenko O.V., Lunhol O.M., Haborets O.A. Law enforcement information and analytical support. *Current issues in modern science*. 2023. Issue № 3(9) P. 281-291.
2. Prosvirina T.V., Haborets O.A., Lunhol O.M. Analysis of the organization of information and analytical support of police activities. *Scientific innovations and advanced technologies*. 2023. Issue № 1(15) P. 319-327
3. Волобоев А.О., Лунгол О.М., Габорець О.А. Розвиток цифрової компетентності майбутніх фахівців юридичного спрямування: практичні аспекти. *Вісник науки та освіти: журнал*. 2022. № 5(5). С. 193-204.
4. Гриненко І. М. Оцінювання та управління ризиками у сфері протидії транснаціональній організованій злочинності в Україні: кримінологічний моніторинг, тактичний аналіз та використання відкритих джерел. К.: ВАІТЕ, 2015. 158 с.
5. Заєць О. М. Інститут аналітичного супроводження досудового розслідування кримінального провадження в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Вісник кримінального судочинства*. Вип. № 4. 2016. С. 17-25.
6. Ісмайлов К. Ю. Довідник юридичних термінів. Харків: Видавництво «Лідер», 2017. 240 с.
7. Ісмайлов К. Ю. Короткий тлумачний словник керівника підрозділу кримінального аналізу. Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2018. 110 с.
8. Ісмайлов К. Ю. Особливості кримінальної розвідки з відкритих джерел як інструмент збирання оперативної інформації. *Південноукраїнський правничий часопис*. Вип. № 2. 2016. С. 110-113.
9. Ісмайлов К. Ю., Балтовський О. А. Деякі підходи до підвищення

інформаційного обслуговування адаптивної автоматизованої системи управління. *Порівняльно-аналітичне право*. Вип. № 3. 2018. С. 171-173.

10. Користін О. Є. Оцінювання ризиків організованої злочинності. *Наука і правоохоронна діяльність*. Вип. № 4. 2016. С. 127-131.

11. Просвіріна Т.В., Габорець О.А., Лунгол О.М. Використання геоінформаційних технологій для покращення організаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. Випуск № 5(19). С. 340-345.

12. Рибальченко Л. В., Габорець О. А., Прокопович-Ткаченко Д. І. Кіберстійкість: глобальні загрози та національні стратегії кіберзахисту. *Системи та технології*. 2024. Т.68. №2. С. 95-101

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.

2. Кримінальний кодекс України. Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України від 13.04.2012

№ 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n5329>.

4. Про прокуратуру. Закон України від 02.07.2015 № 578-VIII. *Відомості Верховної Ради України* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>.

5. Про судоустрій і статус суддів. Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційно-комунікаційна система «MIA: Освіта». URL: <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=481>

2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/index.php>

4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>

6. Офіційний сайт офісу Генерального прокурора. URL: <https://www.gp.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>

8. Офіційний сайт Служби Безпеки України. URL: <https://ssu.gov.ua/>

9. Офіційний сайт МВС України. URL: <https://mvs.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/>
11. Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України. URL: <https://nabu.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Державного бюро розслідувань. URL: <https://dbr.gov.ua/>
13. Офіційний сайт Державної кримінально-виконавчої служби України. URL: <https://minjust.gov.ua/dkvs>
14. Офіційний сайт «Всеукраїнської асоціації науковців та фахівців у сфері оперативно-розшукової діяльності». URL: <http://aord.com.ua/list/>